

Abstrakt

Sociální učení u zvířat je často zkoumanou problematikou, u ptáků nevyjímaje. Mezi podrobně studované druhy pěvců patří sýkory koňadry. Pro tento experiment byly zvoleny jako modeloví ptáci další druhy sýkor – dospělci a mláďata modřinek (*Cyanistes caeruleus*) a uhelníčků (*Periparus ater*). Byl zjišťován vliv sociálního učení u těchto druhů na vznik averze vůči varovně zbarvené (aposematické) kořisti. Ptákům byly předkládány papírové siluety ploštic v červené a zelené barevné variantě s nalepenou larvou potemníka moučného zespodu. Jedna varianta byla vždy jedlá a druhá nejedlá, namočená v hořké látce. Část sýkor měla možnost pozorovat poučeného tutora téhož druhu, jak volí jedlou variantu kořisti a nejedlou odmítá. Následně proběhlo individuální diskriminační učení pokusných jedinců, při kterém měli na výběr obě barevné alternativy. Druhá část ptáků tutora nemohla sledovat a učila se pouze individuálně. Poté všichni prošli paměťovým testem. Testovali jsme, jestli má sociální informace stejný vliv na dospělé i mladé ptáky a zda se dají nalézt rozdíly mezi zkoumanými druhy. Zjistili jsme, že oba dva druhy sýkor vyřešily správně při diskriminačním učení stejný počet kol a nebyl též prokázán rozdíl v úspěšnosti u dospělých ptáků a mláďat. Diskriminační učení bylo přítomností tutora ovlivněno pouze u dospělých sýkor modřinek. Jedinci, u kterých byl tutor přítomen, byli úspěšnější než kontrolní jedinci. Na dospělé sýkory uhelníčky a mláďata obou druhů tutor vliv neměl. Dospělé i mladé sýkory obou druhů byly při učení ovlivněny barvou pozitivní kořisti. Ptáci, u kterých byla zvolena jako pozitivní zelená varianta kořisti a jako negativní červená, byli úspěšnější než ptáci, kteří měli opačnou barevnou kombinaci. Marginální vliv na zapamatování kořisti mělo pozorování tutora u dospělých modřinek, byl u nich zjištěn i marginální vliv barvy pozitivní kořisti. Dospělí uhelníčci byli v paměťovém testu ovlivněni jen barvou pozitivní kořisti a mláďata obou druhů nebyla ovlivněna žádným ze sledovaných faktorů.

Klíčová slova: sociální učení, individuální učení, diskriminační učení, aposematismus, *Periparus ater*, *Cyanistes caeruleus*